

## YARGITAY

### 21. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/4449

Karar No. 2013/10424

Tarihi: 21.05.2013

İlgili Kanun / Madde

5510 S. SGK/31

- **TOPTAN ÖDEME**
- **HİZMETLERİN İHYASI**

**ÖZETİ** 5510 sayılı yasanın 31. maddesi "4 üncü maddenin birinci fıkrasının; (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre ilk defa (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan, herhangi bir nedenle çalıştığı işten ayrılan veya işyerini kapatan ve yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu halde malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında ise kendi adına bildirilen, (b) bendi kapsamında ise ödediği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde verilir. Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanlardan, yeniden bu Kanuna tabi olarak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olanlar, yazılı olarak müracaat etmeleri halinde, aldıkları toptan ödemenin ödeme tarihi ile yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan tutarın ilgiliye tebliğ tarihini takip eden ayın sonuna kadar ödemeleri halinde, bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınır." hükmünü içerir.

19/04/1979 tarih 2229S.K/17 md. ile değiştirilen 1479 sayılı yasanın 39.maddesi ise, "Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan kadın ise 60, erkek ise 62 (...) yaşını doldurmuş bulunan sigortalılara, ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Davacı, davalı Kuruma yapılan ödemelerin faiziyle tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Gözde Aslan tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan soma işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Davacı, 688 501 915 Bağ-Kur numarası ile 05.04.2002 tarihinden itibaren isteğe bağlı Bağ-Kur sigortalısı olduğunu, eşinin sigortalılığı üzerinden sağlık hizmetlerinden faydalanması nedeni ile 2002-2008 tarihleri arası sağlık primi ödemeksizin Bağ-Kur'a prim ödediğini, 5510 sayılı yasa ile 01.10.2008 tarihinden itibaren sağlık primi ödemekle yükümlü tutulduğunu, bu nedenle de talebi üzerine 04.11.2008 tarihinde sigortalılığını sona erdirdiğini beyanla 2002-2008 arası Bağ-Kur'a ödemiş olduğu 8.736,15 TL primin güncellenerek faizi ile birlikte ödenmesini talep etmiştir.

Davalı Kurum savunmasında; 60 yaş doldurulmadığından ödenen primlerin iadesinin mümkün olmadığı gerekçesi ile davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, sağlık hizmetleri yönünden prim ödememiş ve sağlık güvencesinden de yararlanmamış sigortalı açısından isteğe bağlı sigortalılık ilişkisinin bir özel hukuk ilişkisi olarak değerlendirilmesi ve 5510 sayılı yasanın 85. Maddesinde SGK'yatek yönlü olarak bu sözleşmeyi başlangıçtan itibaren iptal etme yetkisinin tanınmış olması karşısında, sigortalının kendi iradesi ile isteğe bağlı sigortalılık süresini başlangıçtan itibaren iptal ettiremeyeceği sonucuna varmak hakkaniyet ilkesine aykırı olur gerekçesi ile davanın kısmen kabulü ile, davalı Kuruma yapılan 04.05.2002-30.09.2008 tarihleri arasındaki prim tutarı olan 8.736,15 TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan alınarak davacıya verilmesine karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden; davacının 04.05.2002-30.11.2003, 01.07.2004-30.09.2004, 15.02.2005-30.09.2008 tarihleri arasında İsteğe Bağlı Bağ-Kur sigortalısı olduğu, ilk prim ödeme tarihinin 17.06.2002, son prim ödeme tarihinin 15.09.2008 olduğu, Kurumca gönderilen yazı cevabıyla davacının sigortalılık primine ilişkin toplam 8.736,15TL ödediği anlaşılmaktadır.

17.04.2008 tarih 5754 S.K./70.maddesi ile değiştirilen 5510 sayılı yasanın geçici 5.maddesi "Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için bu Kanuna göre yapılacak toptan ödemelerin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hizmet sürelerine ait bölümü, bu Kanunla bazı maddeleri yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla hesaplanarak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile toptan ödemenin yapılmasına ilişkin yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için her yılın güncelleme katsayısı ile çarpılarak bulunan tutar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki süreler için bu Kanuna göre hesaplanan toptan ödeme tutarına ilâve edilerek ödenir.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetlerin 31 inci, 36 ncı ve 41 inci maddelere göre ihyasında veya borçlanılmasında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunla bazı maddeleri yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre hesaplanan tutarı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile ihya talebine ilişkin yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için, her yılın güncelleme katsayısı ile çarpılarak bulunan değeri dikkate alınır, "hükmünü içerir.

17.04.2008 tarih 5754 S.K/19. maddesi ile değiştirilen 5510 sayılı yasanın 31. maddesi "4 üncü maddenin birinci fıkrasının; (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre ilk defa (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan, herhangi bir nedenle çalıştığı işten ayrılan veya işyerini kapatan ve yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu halde malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında ise kendi adına bildirilen, (b) bendi kapsamında ise ödediği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde verilir.

Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye edilmiş bulunanlardan, yeniden bu Kanuna tabi olarak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olanlar, yazılı olarak müracaat etmeleri halinde, aldıkları toptan ödemenin ödeme tarihi ile yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan tutarın ilgiliye tebliğ tarihini takip eden ayın sonuna kadar ödemeleri halinde, bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınır."hükmünü içerir.

19/04/1979 tarih 2229S.K/17 md. ile değiştirilen 1479 sayılı yasanın 39.maddesi ise, "Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayan kadın ise 60, erkek ise 62 (...) yaşını doldurmuş bulunan sigortalılara, ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

(Değişik fıkra: 04/10/2000 - KHK/619, md.18; İptal : Anayasa M.nin 26/10/2000 - E. 2000/61, K. 2000/34 S. K; Değişik fıkra: 24/07/2003 - 4956 S.K/20. md.) Bu Kanuna göre tekrar sigortalı olanlar, toptan ödeme yapılan sürelerini ihya etmek istedikleri takdirde, bu sürelerle ilişkin primler, toptan ödeme talebinde bulundukları tarihte son defa prim ödedikleri basamağın, ihya talebinde bulundukları tarihteki tutarları esas alınarak hesaplanır ve tebliğ tarihinden itibaren üç ay

içinde ödenir. Bu şekilde ihya edilen süreler yaşlılık aylığı bağlanmasında ihya tarihinden itibaren altı ay sonra sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Bu Kanuna tabi hizmetlerin 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesine göre ihyasında da, bu fıkra hükmü uygulanır, "hükmünü içermektedir.

Somut olayda, yukarıda içerikleri yazılı 1479 sayılı yasanın 39.maddesi, 5510 sayılı yasanın 31.ve Geçici 5. maddelerine göre toptan ödeme koşullarının oluşup oluşmadığı irdelenerek sonuca gidilmesi gerekirken, açıkça yasal gerekçe belirtilmeden verilen karar usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

**SONUÇ:** Yukarıda açıklanan nedenlerle hükmün BOZULMASINA, 21/05/2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.